

готовки студентів, прежде всего по медико-биологическим дисциплинам.

Хочется верить, что усилия профессорско-преподавательского коллектива университета, при поддержке студенческой общественности, на основе принципов самоуправления, позволят добиться ощутимых результатов в повышении уровня обучения средствами ДО.

ЛИТЕРАТУРА

1. *Застосування телемедичної мережі Одеського регіону в післядипломному навчанні* / О. К. Асмолов, С. В. Калинчук, Т. П. Опаріна [та ін.] // Досвід та проблеми впровадження

кредитно-модульної системи навчання у вищих медичних та фармацевтичних навчальних закладах України. — Тернопіль, 15–16 травня 2008 р. : матеріали Всеукраїнської навч.-наук. конф. — Тернопіль : Укрмедкнига, 2008. — С. 167-168.

2. *Сучасні інформаційні технології в удосконаленні післядипломного навчання: досвід та перспективи українсько-казахської співпраці* / Л. С. Годлевський, С. В. Калинчук, М. Р. Баязітов [та ін.] // Медична освіта. — 2007. — № 2. — С. 91-93.

3. *Деякі особливості дистанційного навчання в викладанні медико-біологічних дисциплін* / Л. С. Годлевський, О. М. Мацько, В. А. Голяк, К. І. Степаненко // Медична освіта. — 2002. — № 2. — С. 25-27.

4. *Дистанционное последипломное образование: современные методы обучения* // Здоров'я України. — 2009. — № 7. — С. 11.

5. *Запорожан В. М.* Міжнародне науково-освітнє співтовариство як каталізатор реформування / В. М. Запорожан, В. Й. Кресюн, О. В. Чернецька // Проблеми інтеграції української медичної освіти у світовий освітній простір : Всеукр. навч.-наук. конф. : матеріали. — Тернопіль, 2009. — С. 26-29.

6. *Степко М.* Болонський процес в контексті інтересів государства и граждан / М. Степко // Голос України. Газета ВР України. — № 103 (4853). — 8 июня 2010 г. — С. 16-17.

7. *Телемедицинские технологии в здравоохранении* / И. А. Самченко, Л. С. Годлевский, О. Д. Даирбеков [и др.]. — Шымкент ; Одесса, 2008. — 366 с.

УДК 614.253.52:378.1(477.74):339.92

І. Ф. Костенко

МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ ОДЕСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ В ГАЛУЗІ МЕДСЕСТРИНСЬКОЇ ОСВІТИ

Одеський державний медичний університет

Одеський державний медичний університет (ОДМУ), колишній медичний факультет Новоросійського університету, а нині один із найстаріших і найвідоміших університетів України, відзначає свій славний ювілей. Це всесвітньо відомий вищий медичний навчальний заклад із високим міжнародним авторитетом.

Важливим завданням міжнародної діяльності ОДМУ є підвищення якості навчання вітчизняних та іноземних студентів і результативності наукових досліджень на основі подальшого розвитку багатобічних зв'язків із провідними зарубіжними науково-дослідними установами, клініками, медичними університетами щодо виконання спільних проектів на засадах концепції доказової медицини і європейської інтеграції вищої школи в рамках Болонського процесу [3].

У налагодженні міжнародної співпраці ОДМУ у галузі медсестринської освіти бере участь і медичний коледж, який у 2010 році проводить десятий, ювілейний випуск медсестер-бакалаврів. Зростання ролі медичної сестри в системі охорони здоров'я, розширення кола її обов'язків з догляду за пацієнтами, профілактики захворювань, збереження здоров'я, реабілітації та полегшення страждань потребує подальшого удосконалення навчального процесу у системі освіти медичних сестер.

Сьогодні наявні кадрові ресурси системи медсестринської допомоги в Україні є недостатніми для розв'язання медико-соціальних завдань. Медична допомога стане значно ефективнішою й економічно вигіднішою, якщо ґрунтуватиметься на спеціально підготовлених висококваліфікованих медсест-

ринських кадрах. Якісно новий тип середнього медичного персоналу зараз необхідний і для системи охорони здоров'я, і для установ соціального захисту населення [4]. Медична сестра поступово стає ключовою фігурою у профілактиці захворювань і просвітницькій роботі серед населення щодо здорового способу життя, повноправним партнером сімейних лікарів. Щоб прискорити цей процес, необхідно оптимізувати всю систему підготовки медсестер в Україні та наблизити її до міжнародних стандартів.

Протягом останніх років в Україні здійснюються позитивні зрушення в розвитку медичної освіти. Затверджена Урядом країни Концепція розвитку медичної освіти в Україні містить системні питання ступеневої підготовки медичних сестер — від молодшого спеціаліста до магістра сестринської справи

[2]. У результаті нових співвідношень у навчальному процесі між викладачами і студентами в їх спільній діяльності формується всебічно розвинута особистість.

З метою оптимізації навчального процесу медичних сестер з сімейної медицини та підвищення якості послуг для досягнення сталого рівня стандартів життя людей похилого віку в Україні у 2007 році стартував Українсько-Нідерландський проєкт «Підтримка та поліпшення догляду за людьми похилого віку на рівні громади» за підтримки програми MATRA [1]. Цей проєкт стосується розв'язання проблем опіки людей похилого віку з групи ризику, питань сімейної медицини з наголосом на роботу медичних сестер і розробки навчального курсу з медсестринства у сімейній медицині. Завдяки реалізації проєкту в Україні створена загальнонаціональна навчальна програма у сфері медсестринства сімейної медицини, система координації служб на рівні громади, що повинна забезпечити додипломне і післядипломне навчання та перепідготовку медичних сестер для сімейної медицини. Координація проєкту здійснюється через державні медичні університети Києва, Тернополя, Одеси та Сімферополя. Протягом 3 років виконання пілотних проєктів певною мірою активізувалася співпраця між усіма установами (національний уряд, місцева влада, установи управління охорони здоров'я та соціальної роботи, освіти, волонтерські організації), що має забезпечити покращання безперервного догляду за людьми похилого віку, якості їх життя та соціального захисту.

На першому році реалізації проєкту його учасниками від медичного коледжу Одеського державного медичного університету було досліджено та проаналізовано відмінності націо-

нальних навчальних програм із підготовки медичних сестер в Україні та країнах Євросоюзу, США і Канади. На цій основі всіма учасниками пілотного проєкту опрацьовано навчальний план для медичних сестер сімейної медицини згідно з вимогами українського законодавства, який включає загальну частину щодо догляду в домашніх умовах і спеціальні розділи стосовно догляду за людьми похилого віку, особливо за наявності хронічних хвороб із порушенням розумової діяльності.

Знайомство співробітників ОДМУ з організацією підготовки медичних сестер-бакалаврів і надання медсестринського догляду на засадах сімейної медицини та паліативної допомоги відбулося під час навчальної поїздки на запрошення Саксіонського університету до міст Енсхеде та Девентер у Нідерландах у травні 2009 року. Програма візиту включала семінари та дискусії стосовно особливостей підготовки медичних сестер щодо надання допомоги й організації догляду за людьми похилого віку на рівні громади за участі установ соціального захисту та волонтерських організацій. Отриманий досвід під час роботи над проєктом, результати плідної співпраці та безпосереднього спілкування з учасниками проєкту нині застосовуються у навчальному процесі медичного коледжу ОДМУ зі спеціальності «Сестринська справа».

Під час реалізації даного Українсько-Нідерландського проєкту також було розроблено освітні модулі (загальні та з догляду за людьми похилого віку) як складові частини забезпечення навчального процесу за кредитно-модульною системою, що дозволить реалізувати основні завдання і принципи Болонської декларації в медсестринстві та виконати головну вимогу ВООЗ до організації навчального процесу: навчан-

ня сестринській справі (теоретичне і практичне) повинно здійснюватися за участі кваліфікованих медичних сестер (бакалаврів і магістрів). Уже сьогодні випускники медичного коледжу ОДМУ викладають сестринську справу в Одеському базовому медичному училищі. Крім педагогічної діяльності, сучасні медичні сестри-бакалаври — випускники медичного коледжу Одеського державного медичного університету — спроможні самостійно доглядати за пацієнтами з урахуванням їх фізіологічних, психологічних, соціальних і духовних потреб на основі медсестринського процесу в межах своєї професійної компетенції.

Висновок

Міжнародна співпраця ОДМУ з медсестринства у сучасних умовах розвитку суспільства сприяє формуванню нового світогляду у всіх учасників навчального процесу щодо медсестринської освіти та ведення сестринської справи в Україні, а також оптимізації навчального процесу для медсестер-бакалаврів. Підготовка кваліфікованих медичних сестер нового покоління сприятиме удосконаленню якості надання медичної допомоги населенню нашої країни.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Підтримка та поліпшення догляду за людьми похилого віку на рівні громад: загальна інформація Українсько-Нідерландського проєкту.* — К., 2007. — С. 1-6.
2. *Програма розвитку медсестринства України (2005–2010 рр.)* // Головна медична сестра. — 2006. — № 1. — С. 14-25.
3. *Чернишенко Т. І.* Проблемні питання медсестринської освіти та практики в Україні / Т. І. Чернишенко, І. Я. Губенко, Л. П. Бразолій // Буковинський медичний вісник. — 2007. — Спец. випуск. — С. 11-14.
4. *Якість підготовки медичних сестер — нагальна вимога часу* / М. В. Банчук, О. П. Волосовець, І. І. Феценко [та ін.] // Буковинський медичний вісник. — 2007. — Спец. випуск. — С. 7-10.

